

22120251

SERBIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
SERBE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
SERBIO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 10 May 2012 (morning)

Jeudi 10 mai 2012 (matin)

Jueves 10 de mayo de 2012 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.
- The maximum mark for this examination paper is *[25 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[25 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[25 puntos]*.

Напишите коментар на **један** од наведених текстова:

1.

КРИЛА

То је било пијанство ваздуха. Хучао је, јурио је, урлао је, сипао се на њих побеснео, радостан и хладан. Пробијао је као оштрим одапетим стрелицама, и ударао широким камцијама.

5 Ко је говорио о вртоглавици провалија? Био је господар ваздуха, а не један од оних који миле доле невидљиви. Можда је и клицао као Скит победоносни, али је мотор урлао струјом ваздуха, и све се сливало у огромну, заношљиву игру. И скакао би, али га опрезни каиш од коже приграбио, и везао за мало седало.

10 Доле је био вртлог планина, зидова, минара, воде и пространих вардарских ритова. Црни бодљикави пауци се купали у мору, које је можда било и плаво као нечије заборављене очи. У зраку се боје изгубиле, само је било јасно пијанство и радост. Град и бродови на мору бивали су све мањи. Једино је био велики магични, светли круг елисе.

Радосно се нагињао напред.

– Сергије, Сергије ...

15 Ни себе није чуо у хуци. Ипак је морао да кличе. Пред њиме су била испупчена плећа и сулуда кацига од коже. Глава је била мирна, само су две руке кретале и повлачиле полуге, жице, точкове и ручице. Мотор је урлао у пенама, а ваздух јурио из напетих свемирских груди.

– Хеј, Сергије, Сергије ...

Пилотова глава је била глува и трезна и пуна полула.

20 Широка разапета крила дрхтала су над њима од среће. Још су две такве жуте 'тице лудовале у ваздуху.

– Какав смели вираж ...

25 Одједном се хука истопила. Тишина је била тешка, страховита. Чуло се како звижди ветар и крцкају везе на апарату. Мотор се угасио. Елиса се угасила и од чаробне постала видљивом. Аероплан је стрмоглаво ронио ка земљи. Ближила се као чудовиште.

– Падамо, падамо ...

30 Огромна тестера страха пререзала га је преко половине. Зарио је прсте у ивице апарата, као да га је хтео оставити. Уронио је поглед у плећа свога вође, који је нешто журно радио полугама. Комбинезон пилотов био је постављен дебелом кожом, те га поглед није могао пробити. Град је растао као из бајке. Падали су један секунд у читаву вечност. Жице се затезале, а лака крилица покретала. Аероплан је падао и даље, само је сад пад био блажи, гладак, клизав. Постепено се реп спуштао.

35 Један потрес затресао је поплашено тело 'тице од платна и жица. Леђа пилотова се савила у луку. Вртоглави, сјајни круг се заблистао пред апаратом и мотор је понова забректао. Казаљка на барометру је задрхтала.

Пели се поново увис, и поздрављали огромне, прашљиве хангаре и уплашену џамију у Седесу.

Станислав Краков, *Крила* (1922)

- Коментаришите слику неименованог јунака представљеног у одломку.
- Каква је, по вашем мишљењу, улога пилота Сергија?
- Објасните којим је средствима остварена сликовитост одломка.
- Образложите шта је аутор постигао коришћењем различитих облика приповедања.

2.

НА СТРАНПУТИЦИ

Дође тзв. јесен,
 Тј. стало падати „жуто лишће“, итд.
 Те скоро под сваком граном
 По један песник;
 5 Стоји, и види
 Где „мре“ природа, и погреб јој прати!

И ја сам покуш’о једном
 Да пазим на песнички *usus**:
 Да се својски растужим
 10 Па да процвилим у ритму.

Ал’ озго ведро небо,
 А у мени насмејана душа,
 Исмејаше ми тугу,
 Те ни крај најбоље воље
 15 Не могох открити
 Смрт у природи.

Напротив, ја волим кад пада лишће,
 Те у стотини боја,
 Од црвене до црно-мрке,
 20 Покрије тле;
 А сунце на њега падне,
 Па дотка ћилим.

Милан Ђурчин, *Песме* (1906)

* *usus* [лат.] – употреба, обичај, навика

- Објасните како се наслов песме односи према њеном значењу.
- Какав је однос лирског субјекта према ситуацији коју описује?
- Испитајте како језички елементи (избор речи, сликовитост, структура реченице итд.) доприносе уверљивости песме.
- Коментаришите како су повезане структура песме и њено значење.